

Hogyan váljunk profi felhasználóvá 80 nap alatt, vagy még gyorsabban?

A vírusirtás négyes szabálya – Hogyan előzzük meg a fertőzést? (6. lecke)

A cím kissé csalóka, mert nem igazából a vírusirtásról lesz szó, hiszen arról sok mindent nem lehet beszélni. A vírusirtó leirtja a vírust, erről még értesít is, és ennyi.

A dolog szépsége a megelőzésben rejlik. Kérdezz csak meg egy tűzoltót, bárhova néz, tűzveszélyt lát! Kérdezz meg engem: én mindenben a vírusfertőzés lehetőségét látom (az is lehet, hogy ez még minőségbiztosítós koromból maradt bennem, amikor is a legfontosabb feladatom a megelőzés volt. Ez nálam már életforma, természetesen nem mindenki ilyen hozzá állású, mint én, és nem is kell ilyennek lenned, de valahol egy középutat meg kell találni.)

Sok helyen, sokat papoltam már a felhasználó felelős viselkedéséről, de ezt nem lehet elégszer elmondani, különben is, vannak, akik még csak most hallanak erről először. Tehát Neked, mint internetet használó számítógép tulajdonosnak, **hatalmas felelősség nyomja a válladat.** Megijedtél?

Nem kell félned! A felelősség egy csodálatos dolog, én személy szerint imádom, a felnőtté válás legjobb része az volt, mikor az ÉN kezembe került a döntés. A szükséges információk birtokában, és megfelelő háttértámogatással a felelősség is gyerekjáték.

Hogyan nyilvánul meg a vírusokkal kapcsolatos felelősséged?

Úgy nyilvánul meg, hogy egyrészt tudomásul veszed, hogy nem két szoftveren múlik az, hogy lesz-e vírusod vagy sem.

Nem a vírusirtód és nem a tűzfalad fog téged 100%-osan megvédeni, hanem TI együtt!

A tűzfal és az antivírus szoftver a megfelelő háttértámogatás, a szükséges információkat pedig most kapod tőlem.

Csapjunk is a közepébe: **mit nem szabad, ezentúl tenned.** (Már ezeket is leírtam párszor, de nem lehet megunni):

1. A számítógépnek már úgy kellene kezdenie az életét, hogy a merevlemeze legalább **két külön partícióra** van osztva. A Te gépeden nincs legalább két külön partíció? Akkor kezd el szervezni, a hamarosan bekövetkező winchesterformázást. (A formázással teszed le az adatok alapját, a külön partíció azt jelenti, hogy eldöntheted, hogy egyetlen hatalmas szobád legyen, vagy két külön szoba, az általad meghatározott méretekkel. A két külön szoba két külön egységet alkot, az egyikhez tartozik a rendszer, míg a másikat lehet használni kizárólag adatok tárolására. A partíció kiosztásának szükségességéről lesz külön fejezet, ezért most nem szaporítom a szót ezzel kapcsolatban.)
2. Adatok mentése merevlemezre: ha van egy potenciálisan sérülékeny rendszerünk az egyik szobában, akkor melyik szobába mentjük nap, mint nap az adatokat? Igen, a másikba! Erre külön oda kell figyelni, mert a Windows egy dokumentum elmentésénél alapértelmezett helyként a Dokumentumok mappát jelöli meg a mentések számára. Persze nem katasztrófa, ha véletlenül oda mentesz dolgokat, de másold/helyezd át a másik partícióra. A lényeg: **lehetőleg NE a Dokumentumok mappába ments!**

3. **Le kell szoknod a Microsoft Windows Internet Explorer böngészésre használatáról.** Át kell állnod Mozilla FireFox-ra, vagy Operára, vagy egyéb más alternatív megoldásra. Az Internet Explorer a Windows egyik alkotórésze, szorosan kapcsolódva a rendszerhez, egyszerűen fogalmazva az Explorer a kulcs nélküli kapu a behatolók számára. A böngészők amint megjelenítik a weboldalak tartalmát, egyazon „mozdulattal” le is töltik az ideiglenes internetfájlok mappába, ami még csak a kisebbik gond, hiszen minden böngésző ezt csinálja. Az Explorer viszont egy az egyben rá van építve a rendszerre, és rajta keresztül nagyon sebezhetővé válik a Windowsod. Míg a többi böngészőt használva maximum a böngésződ lesz sebezhető.
4. Ezentúl iszonyatosan **oda kell figyelned**, hogy mit teszel, amikor internetezel: milyen oldalakat nézel meg, hogyan levelezel, miket töltesz le és honnan, milyen jelszavakat használsz, hogyan használod a böngésző plusz szolgáltatásait, és a többi.

Nézzünk konkrétumokat, mikre kell odafigyelned mostantól kezdve:

- **Ne látogass pornográf tartalmú oldalakat.** Nem azért, mert erkölcstelen (egyébként nem erkölcstelen), hanem azért, mert a pornó oldalak nem azok, amiknek látszanak. Nem azért vannak, hogy kielégítsék a szexuális igényeket, hanem azért vannak, hogy lehetőleg minél több kapcsolódó oldalra elcsaljanak, és regisztrációra bírjanak, közben ne adja isten, kifürkéssék a rendszered paramétereit. Figyelem, nem minden pornóoldal veszélyes! De ezt egy egyszerű felhasználó nem tudja megállapítani, hogy melyik hely veszélytelen.
- **Ne látogass warez oldalakat sem!** A warez az olyan oldal, ahol egy-két emelt díjas sms áráért komplett mozifilmeket, zenei cd-k hanganyagát, vagy egyéb, szerzői jogvédelem alatt álló adatokat tölthetsz le. A warez bűncselekmény, ez az egyik. A másik pedig az, hogy nincsenek ellenőrizve az ott feltöltött adatok, sőt, az emberek kapzsiságát kihasználva szándékosan juttatnak az onnan letöltött filmekkel, zenékkal együtt mások gépére kártékony programokat, vírusokat.
- Egy nemrégiben közzétett statisztika szerint a **.info kiterjesztésű oldalak** (tehát nem .hu az oldal vége, hanem .info) a legveszélyesebb internettartományt jelentik. Személyesen is ismerek olyan .info végződésű oldalakat, amelyek teljesen tiszták, sőt, nagyon hasznos információt tartalmaznak, de statisztikaszerető ember lévén én figyelembe veszem a felmérések eredményeit. Az egy megnyugtató tény, hogy a .hu végződésű oldalak nagyon nagy része megbízható. (De vannak olyan dolgok a neten, hogy ha most nekiállnék taglalni, féltő, hogy elmenne a kedved az egésztől.)
- **A vírusirtódat semmilyen indokkal nem kapcsolhatod le soha! Sőt, továbbmegyek, a tűzfaladat sem!** De ez még nem minden, szükséged lesz (legújabb ismereteim alapján) még plusz védőprogramokra, erről később, de hamarosan tájékoztatlak!
- **A vírusirtódnak minden nap frissülnie kell.** Ha nem frissül, akkor le kell cserélned olyanra, ami frissül.
- Levelezés: levélhez **csatolt állományokat** csak akkor szabad megnyitni, letölteni, ha a levél küldője a levélrészben említést tett a csatolt állományról. Körülbelül így: „küldöm a buliról készült fotókat csatolva!” Így biztos lehetsz abban, hogy ő küldte, és nem egy számítógépes féreg. A férgek is vírusok, csak specializáltak magukat. Ha egy féreggel fertőzött levelezőrendszerrel (feladótól) kapsz levelet, akkor biztos, hogy a féreg megpróbálja magát elküldeni a lehető legtöbb címzettnek, akár Neked is, méghozzá csatolt

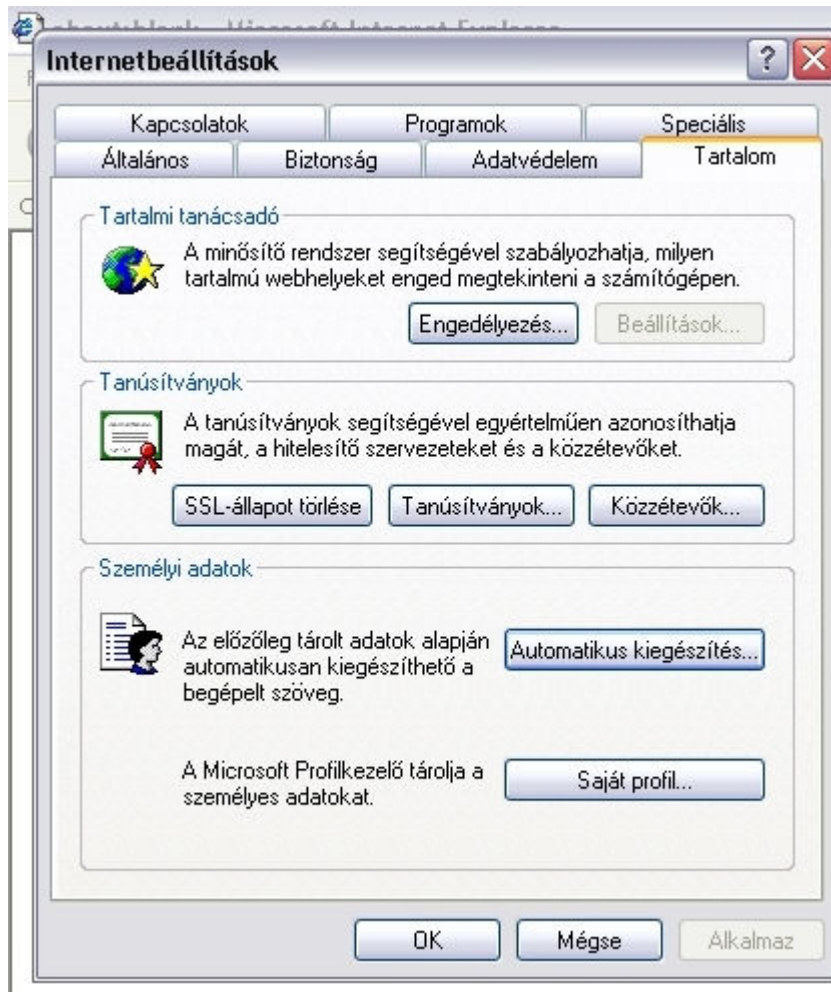
állományként. Viszont arra nem képes a féreg, hogy írjon is pár szót a csatolt állományról a levélrészben. Ezért kell nekünk, embereknek erre nagyon odafigyelnünk. A jófajta vírusirtók, jól beállítva, védeni tudnak a levelezéssel bekerülni szándékozókártevőktől, de én nem tesztelem a vírusirtó tudását. Én odafigyelek inkább.

- Ha levelezés, akkor SPAM: **soha többé nem olvashatsz bele egyetlen spam-be sem.** Nem lehetsz kíváncsi, nem érdekelhet. Azonnal, egyetlen mozdulattal törölnöd kell a postafiókodbba kerülő esetleges spam-eket. Nagyon észnél kell lenni, mert a spam-nek semmi más célja nincs, mint információt szerezni Rólad, de ezt nem úgy éri el, hogy megkérdezi, melyik a kedvenc filmed, hanem trójait, kémprogramot juttat a gépedre, lehet, hogy már a tartalmával, lehet, hogy csak a linkre kattintva, de soha nem a jó szándék vezérli, sőőőő! Biztosan tudod Te is, hogy az információ maga a hatalom, hidd el, a spammerek (spam küldők) nem válogatnak a módszerekben! Pofátlanul lopják az információt! Egyszerre több ezer felhasználótól, és ami a durva, akár már magyar nyelven is! Ismeretlen levelet azonnal törölj, de az még jobb, ha a spam-szűrés is be van kapcsolva a netszolgáltatódnál. Ingyenes e-mail címek is szűrik a spameket, ebből is látszik, hogy ez már olyan szintű probléma, hogy minden szolgáltató odafigyel a védelemre.
- **Bármit töltesz le a netről, a legelső dolgod a letöltés után manuálisan elindítani a fájl a víruskeresést.** Ha ezt elmulasztod, később már fújhatod... Nagyon durva és veszélyes vírusok állnak lesben, és ha Te magad engeded be őket, akkor elköveted a létező legnagyobb hibát azzal, hogy nem iktatod ki azonnal.
- **A neten történő regisztrációkra használj ingyenes e-mail címet.** (Bármikor létrehozhatod egyet például a freemail-nél vagy akárhol.)
- **Nagyon fontos a jelszókezelés.** Soha, semmilyen körülmények között ne engedd meg a böngésződnek, hogy megjegyezze a különböző webhelyekhez való belépéshez szükséges jelszavakat! Ha mégis megtetted már, akkor nagyon egyszerűen kiiktathatod ezt az opciót. (Néhány bekezdéssel alább meg is tesszük lépésről lépésre!)
- A jelszavaknál maradván: ha van rá lehetőség, **hosszú, de általad könnyen megjegyezhető jelszavakat válassz**, ezt úgy tudod elérni, hogy mondjuk a jelszavad egy kérdés: „mikor van a névnapom” vagy „anyukám neve”. De ne a válasz legyen a jelszó (ez benne a csavar), hanem a KÉRDÉS! Minél hosszabb egy jelszó, annál nehezebb feltörni. Egy ilyen kérdezős jelszóban a karaktervariációk száma is megnövekszik, tehát ideális minden szempontból. (Sajnos nem mindenhol lehet alkalmazni ezt a technikát, alapszabály az, hogy lehetőleg ne legyen karakterisméltődés és tartalmazzon számot, esetleg egyéb speciális karaktert a jelszavad.)

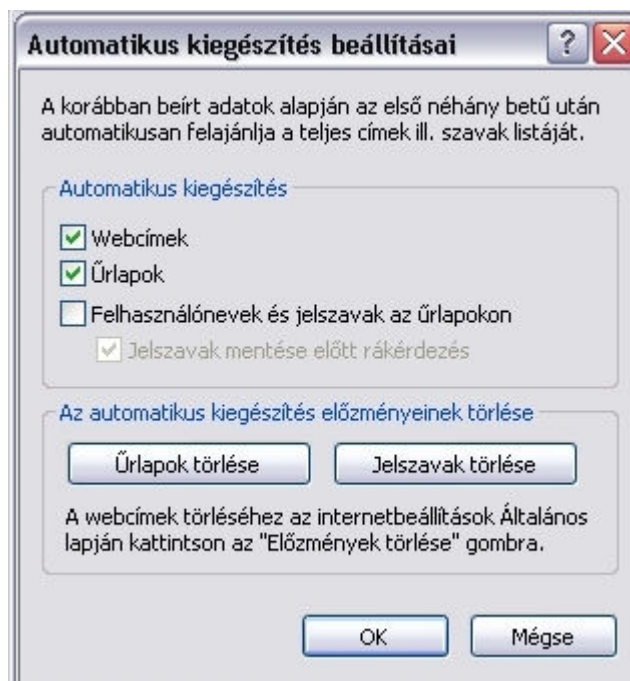
Nézzük, hogyan lehet kiiktatni a jelszómegjegyzést a böngészőből:

Internet Explorer (bár ettől hamarosan megszabadulsz, de azért azt nem várhatjuk el senkitől, hogy ebben a szent minutumban meg is tegye. De legalább javítunk a helyzeten.)

Tehát, a felső menüsorban (Fájl, Szerkesztés, Nézet, satöbbi) az **Eszközök** gombra kattintva a legördülő részben kiválasztod az „**Internetbeállítások**” menüpontot. Elő fog ugrani ez kis ablak, fölül sok-sok füllel, ezek közül a **Tartalom** feliratú fülecskét kell kiválasztani.

Az **Automatikus kiegészítés** gombra kattintva előjön a következő kis ablakocska, amelynek a beállításait így kell belőni, ahogy a képen látod:

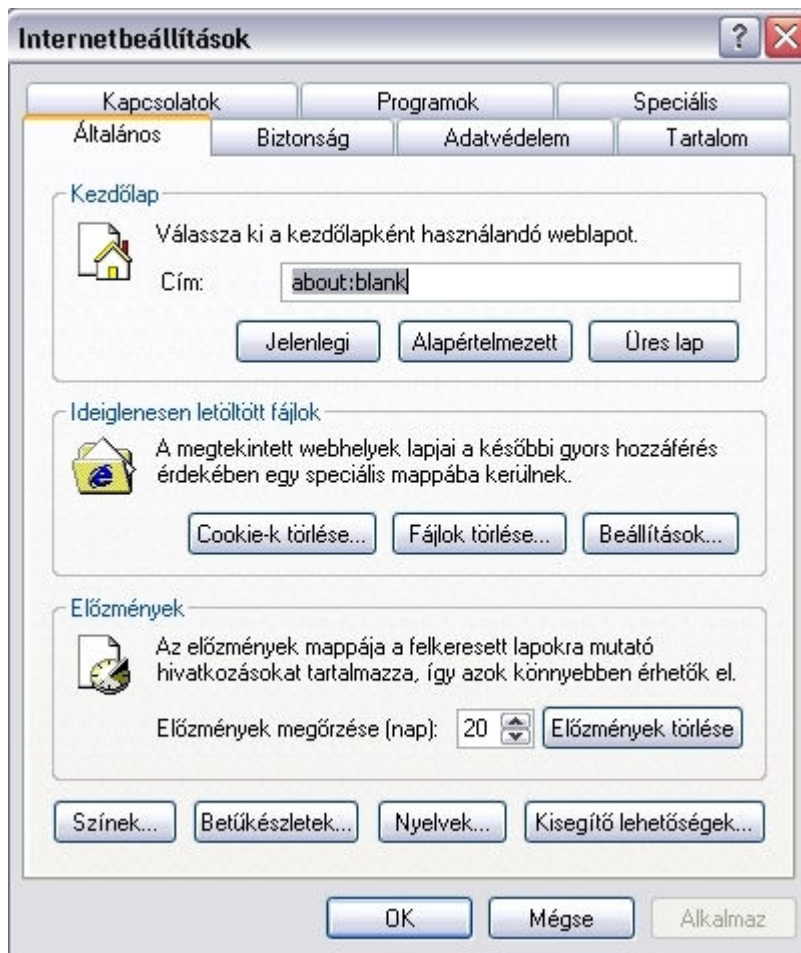

Tehát, a „Felhasználónevek és jelszavak az űrlapokon” négyzetet **nem szabad bepipálni**. Ha eddig be volt, akkor most kiveszed a pipát, majd a jelszavak törlése gombra kattintasz, OK gomb, böngészőt bezárod, újra megnyitod, és hipp-hopp, már el is tűntek a jelszavak.

DE!

Hogy biztosan megtörténjen a jelsztörtés, ki kell törölni az összes ideiglenes internet fájlt és cookie-t is. (A cookie-k a géped azonosítására szolgáló piciny nyomdák, amiket a géped akkor kap, mikor ellátogatsz bizonyos, cookie-t használó oldalakra. A cookie-kra azért van szükség, hogy a honlap be tudjon azonosítani Téged, mikor már visszatérő látogató vagy, hogy ne ugyanazokat az infókat kapd, mint mondjuk egy teljesen új látogató. Ez marketing szempontból és egyéb okokból is fontos dolog, tehát a cookie-k nem ártanak, de néha ki kell törölni ezeket is.) Most megteesszük! (Még mindig az Explorernél maradva.)

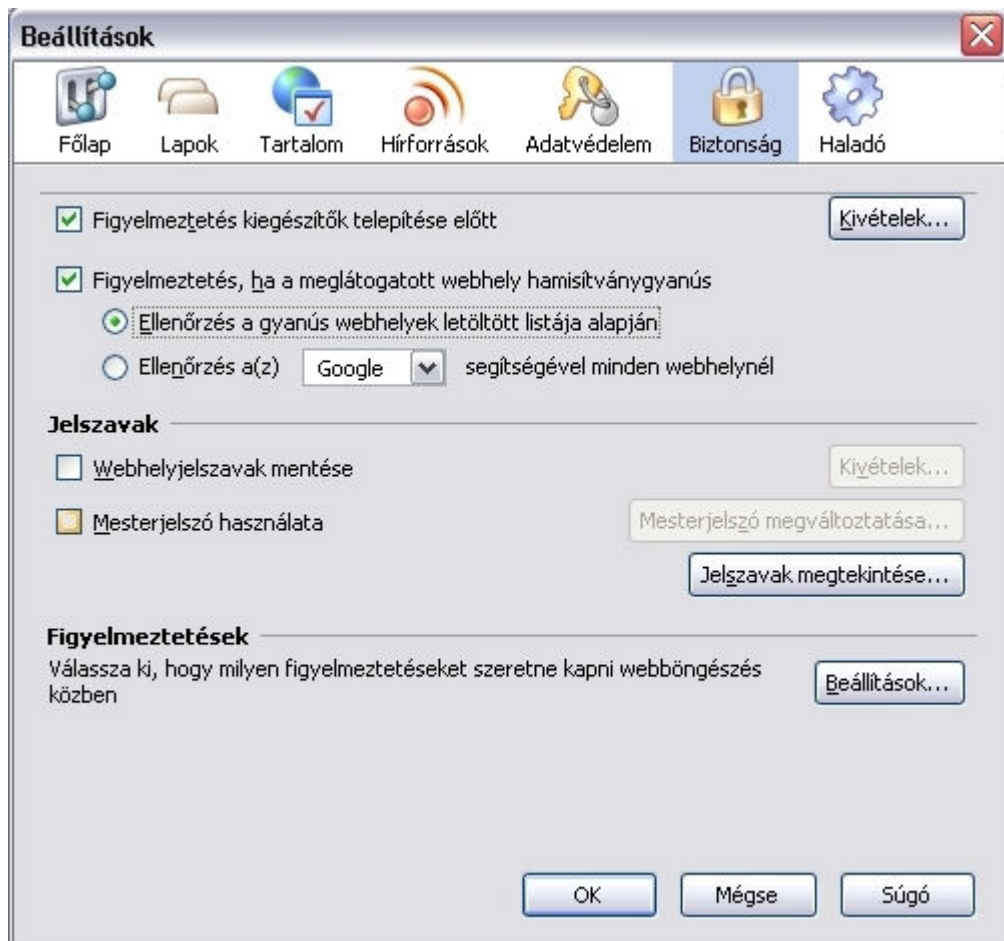
Szintén az **Internetbeállítások** részben, az „**Általános**” fülre kattintva, a következőt látjuk magunk előtt:

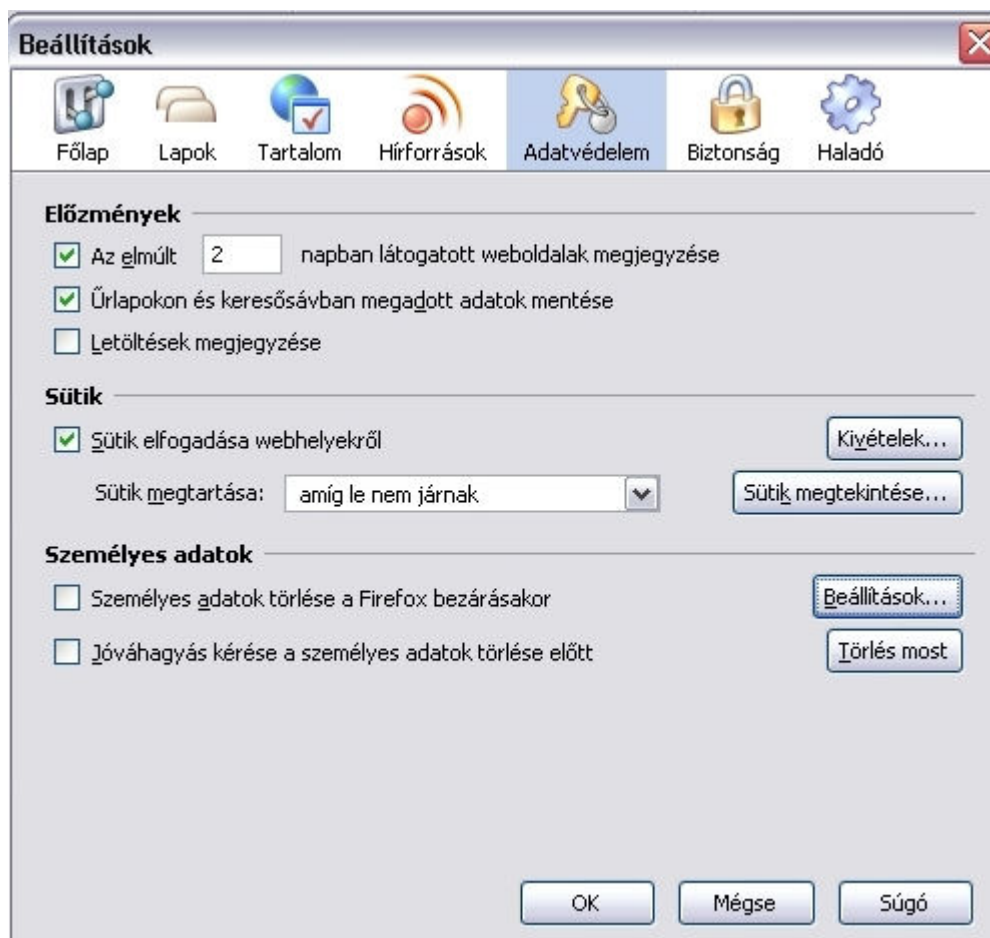
Itt végig kattintgatjuk a **Cookie-k törlése**, a **Fájlok törlése** és az **Előzmények törlése** gombot. **Alkalmazás**, **OK** és kész is!

Nézzük a Mozillát. Jelszó megjegyzés kiiktatása:

Szintén **Eszközök** menüpont, **Beállítások** menü (alul a legördülő részben). Más a grafika, de szintén fölül kell keresgetni a füleket, most nekünk a **Biztonság** feliratú, lakattal ábrázolt fül kell:

Amint látod, **nem szabad** sem a **Webhelyjelszavak mentése**, sem a **Mesterjelszó használata** négyzetet bejelölni. Ha eddig be volt, kiveszed a pipát, aztán átmegyünk az **Adatvédelem** részbe:

Itt a **beállítások** gombra kattintunk, ezáltal ez a kis ablak fog előjönni:

Itt mindent bepípálsz (a képen az én beállításaim vannak, ez ne zavarjon meg Téged, most derül ki, hogy eddig mennyire figyeltél!), és **nyomsz egy OK-t**. Ezzel visszalépsz az előző ablakra, ahol szépen megnyomod a „**Törlés most**” gombot.

Ezzel kivégeztük a jelszómegjegyzést is és az előzményeket, Cookie-kat (Sütinek becézik magyarul) is.

Huhh, ez jó hosszú leckére sikeredett, szerintem holnap olvasd el még egyszer, és ellenőrizd le a böngésződ beállításait, iktasd ki a jelszómegjegyzést.

Ha kérdések merültek fel benned (szerintem merültek fel...) akkor látogasd meg a <http://www.viruskommando.freeblog.hu> blogot, mert ott szinte folyamatosan a vírusirtásról és fertőzőes esetekről van szó. A komment részben bátran kérdezhetsz is!

A következő leckében röviden végigmegyünk a vírusok fajtáin és ezek veszélyein. Addig vírusmentes napokat kívánok!

Vidi Rita
Vírus Kommandó Bt.
www.viruskommando.hu